

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

Кафедра маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Методичні рекомендації до проведення практичних занять
з дисципліни
«Економіка знань»

Харків – 2018 рік

Вступ

Метою викладання дисципліни «Економіка знань» є формування системи теоретичних та практичних знань щодо організаційно-економічних основ економіки та управління знаннями.

Основними завданнями дисципліни «Економіка знань» є:

- вивчення понятійного апарата дисципліни;
- вивчення сутності економіки знань та її відмінності, а також спільні риси з інформаційною економікою;
- дослідження ролі держави в управлінні знаннями;
- дослідження ролі інтелектуального потенціалу в розвитку економіки знань;
- забезпечення бази для формування у студентів системи роботи зі знаннями в сучасних організаціях;
- сформування цілісного уявлення про інтелектуальний капітал підприємства;
- забезпечення засвоєння принципів і методів управління знаннями та забезпечення інноваційних процесів в організації;
- набуття практичних навичок щодо економічних основ та управління знаннями.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- теоретико-методичні та практичні основи економіки та управління знаннями.

УМІТИ:

- відрізняти економіку знань від інформаційної економіки;
- проводити оцінювання економіки знань за індикаторами та критеріями;
- оцінювати інтелектуальний та інноваційний потенціал;
- володіти основними поняттями менеджменту роботи зі знаннями;
- розуміти співвідношення інноваційних процесів організації й системи управління знаннями;
- знати основні методи й технології роботи зі знаннями в організації;
- уміти проводити теоретичний і прикладний аналіз процесів управління знаннями в організації;
- формувати стратегії управління знаннями підприємства.

Методологічною і практичною основою вивчення дисципліни є фундаментальні положення сучасних економічних теорій, праці провідних вчених і фахівців-практиків у сфері інтелектуальної власності, інформаційної економіки, управління інноваційним розвитком.

Зміст дисципліни

ТЕМА 1 МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ.

Сутність та основні риси економіки знань. Понятійний апарат економіки знань. Еволюція концепцій і моделей. Глобалізація знань. Законодавче та нормативно-правове забезпечення економіки знань. Стратегія управління знаннями. Синергетичний ефект від використання знань.

ТЕМА 2 ЗНАННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЯ.

Дані, інформація й знання: основні категорії та визначення. Особливості та економічний зміст інформації. Інформаційна економіка. Напрямки розвитку інформаційної економіки.

ТЕМА 3 ЗНАННЯ В СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ.

Аналіз і класифікація знань. Спроможність організації акумулювати й генерувати знання. Вимірювання знань. Інтеграція знань на підприємстві. Джерела корпоративних знань. Стратегії ефективного формування та використання знань в організаціях. Організаційна культура у контексті управління знаннями. Технологія управління знаннями як інструмент підвищення ефективності роботи підприємства

ТЕМА 4 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ.

Інтелектуальний капітал підприємства: сутність, структура, оцінка. Знання як індивідуальна інтелектуальна власність. Інтелектуальний потенціал як головний чинник розвитку економіки знань.

ТЕМА 5 УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ Й ІННОВАЦІЇ.

Сутність інновацій у контексті економіки знань. Інноваційне підприємництво. Стратегія інноваційного розвитку.

ТЕМА 6 МЕНЕДЖМЕНТ ЗНАНЬ У ПРАКТИЦІ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Управління корпоративними знаннями. Фактори управління знаннями.

ТЕМА 7 НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ.

Актуальні напрями наукових досліджень. Організація науково-дослідної діяльності на підприємстві

ТЕМА 8 ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСФЕРУ ЗНАНЬ.

Науково-методичний рівень навчального процесу. Організація науково-практичних конференцій. Література у відкритому доступі.

ТЕМА 9 ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ І ОСВІТИ В УКРАЇНІ.

Роль освіти у системі економіки знань. Система оцінювання знань.

Завдання для підготовки до практичних занять

Практичне заняття 1

ЕКОНОМІКА ЗНАНЬ – ПАРАДИГМА ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

Питання для обговорення

- 1 Передумови розвитку економіки знань як нової парадигми третього тисячоліття.
- 2 Сутність та основні риси економіки знань.
- 3 Еволюція концепцій і моделей.
- 4 Глобалізація знань.

Питання для перевірки знань

- 1 Які ви знаєте передумови розвитку економіки знань?
- 2 Визначте особливості економіки знань.
- 3 Чим обумовлене виокремлення такої науки, як економіка знань?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Основні віхи розвитку економіки знань.
- 2 Зарубіжний досвід впровадження економіки знань.
- 3 Когнітологія.

Практичне заняття 2

ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Питання для обговорення

- 1 Економіка знань.
- 2 Економіка, що ґрунтується на знаннях.
- 3 Ноу-хау.
- 4 Знання компанії.
- 5 Управління знаннями.
- 6 Креативна економіка.
- 7 Економіка інформаційних технологій.
- 8 Знання.
- 9 Інформація.
- 10 Інформаційна економіка.

Питання для перевірки знань

- 1 Дайте визначення таких термінів: аудит знань, база знань, дані, знання, інноваційні знання, інтелектуальний капітал, інформація, інформаційна система, інформаційна економіка, онтологія, семантична мережа, управління знаннями.

Питання для самостійного вивчення

- 1 Синергетичний ефект від використання знань.
- 2 Стратегія управління знаннями.

Практичне заняття 3

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Питання для обговорення

- 1 Законодавче та нормативно-правове забезпечення економіки знань.

Питання для перевірки знань

- 1 Які нормативні документи регулюють розвиток економіки знань в Україні?

2 Яким чином держава сприяє розвитку економіки знань у сучасному суспільстві?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Зарубіжний досвід регулювання економіки знань.
- 2 Закон України «Об Основных основах развития информационного общества в Украине на 2007—2015 года» (от 9 января 2007 года № 537—V).

Практичне заняття 4

ЗНАННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА КАТЕГОРІЯ

Питання для обговорення

- 1 Дані, інформація і знання: основні категорії та визначення.
- 2 Особливості та економічний зміст інформації.
- 3 Інформаційна економіка.
- 4 Напрями розвитку інформаційної економіки.

Питання для перевірки знань

- 1 Які ви знаєте види інформаційної діяльності?
- 2 Наведіть приклади різних видів знань.

Питання для самостійного вивчення

- 1 Інноваційні знання.

Практичне заняття 5

**ОСНОВНІ РИСИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ПОРІВНЯЛЬНА
ХАРАКТЕРИСТИКА З ЕКОНОМІКОЮ ЗНАНЬ**

Питання для обговорення

- 1 Основні риси інформаційної економіки.
- 2 Порівняльна характеристика інформаційної економіки та економіки знань.

Питання для перевірки знань

- 1 Які спільні риси інформаційної економіки та економіки знань?
- 2 Які відмінні риси інформаційної економіки та економіки знань?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Напрямки розвитку інформаційної економіки.

Практичне заняття 6

ВИДИ ЗНАНЬ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

Питання для обговорення

- 1 Види знань.
- 2 Класифікація знань.
- 3 Накопичення знань.
- 4 Пошук знань.
- 5 Аналіз знань.
- 6 Бази знань.

Питання для перевірки знань

- 1 Сформулюйте та зобразіть схему створення та аналізу знань.
- 2 Які ви знаєте види знань?
- 3 Що ви розумієте під терміном «інноваційні знання»?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Знання та інновації.
- 2 Створення знань та інновацій.
- 3 Знання для інновацій.
- 4 Механізм створення інновацій на основі знань.

Практичне заняття 7

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИМІРЮВАННЯ ЗНАНЬ

Питання для обговорення

- 1 Дані, що характеризують обсяги ринку управління знаннями.

Питання для перевірки знань

- 1 На підставі яких показників можна порівняти рівень розвитку економіки знань у різних країнах?
- 2 Які ви знаєте показники, що характеризують рівень знань на підприємствах та організаціях?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Міжнародна статистика оцінювання знань та рівня розвитку економіки знань.

Практичне заняття 8

УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Питання для обговорення

- 1 Спроможність організації акумулювати й генерувати знання.
- 2 Інтеграція знань на підприємстві.
- 3 Джерела корпоративних знань.
- 4 Стратегії ефективного формування та використання знань в організаціях.

Питання для перевірки знань

- 1 Які останнім часом існують тенденції в управлінні знаннями?
- 2 Наведіть приклади інформаційних технологій управління знаннями на сучасному підприємстві.
- 3 Як відбувається процес передачі знань на підприємстві?
- 4 Наведіть приклади інтелектуальних технологій управління знаннями.
- 5 Охарактеризуйте механізм управління знаннями.

Питання для самостійного вивчення

- 1 Організаційна культура в контексті управління знаннями.
- 2 Технологія управління знаннями як інструмент підвищення ефективності роботи підприємства.

Практичне заняття 9

ЗНАННЯ ЯК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Питання для обговорення

- 1 Інфраструктура інформації.
- 2 Фонди науково-технічних знань.
- 3 Людський капітал.
- 4 Нагромадження у сфері неречових форм багатства.
- 5 Інтелектуальна власність.

- 6 Інновації як продукти інтелектуальної власності.
- 7 Інноваційний капітал.
- 8 Світовий ринок об'єктів приватної інтелектуальної власності.

Питання для перевірки знань

- 1 Наведіть приклади об'єктів інтелектуальної власності.
- 2 За якими характеристиками можна визначити знання як об'єкт інтелектуальної власності?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Законодавчі аспекти захисту авторських прав.

Практичне заняття 10

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РЕСУРСИ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ,
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ**

Питання для обговорення

- 1 Інтелектуальні ресурси.
- 2 Інтелектуальний капітал.
- 3 Інтелектуальний потенціал.

Питання для перевірки знань

- 1 За якими ознаками та показниками вирізняється інтелектуальний капітал в економіці?
- 2 Які основні джерела фінансування науково-дослідних робіт?
- 3 У чому полягає сутність державної політики з розбудови економіки знань?
- 4 Які існують специфічні показники ефективності у сфері інноваційно-нематеріального виробництва?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Інтелектуальні фактори економічного зростання.
- 2 Людський капітал.

Практичне заняття 11

ІННОВАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Питання для обговорення

- 1 Інноваційна економіка.
- 2 Види та форми інновацій.
- 3 Інноваційна діяльність.

Питання для перевірки знань

- 1 Яким чином інноваційна діяльність сприяє розвитку економіки знань?
- 2 Наведіть приклади інноваційної діяльності та інноваційної продукції в контексті економіки знань.

Питання для самостійного вивчення

- 1 Механізм взаємодії інновацій та економіки знань.

Практичне заняття 12

**АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Питання для обговорення

- 1 Передумови та перспективи розвитку інноваційного підприємництва.

2 Сучасні напрями інноваційного підприємництва.

Питання для перевірки знань

1 Визначте етапи розвитку інноваційного підприємництва в Україні?

2 Що таке інноваційне підприємництво?

Питання для самостійного вивчення

1 Світовий досвід розвитку інноваційного підприємництва.

Практичне заняття 13

УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ЗНАННЯМИ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Питання для обговорення

1 Менеджмент знань (knowledge management).

2 Основна мета управління знаннями на підприємстві.

3 Складові компоненти менеджменту знань.

4 Стимулювання приросту знань.

5 Захист знань.

6 Наявні та неявні знання.

7 Концепції сучасного менеджменту.

Питання для перевірки знань

1 Яким чином здійснюється управління інтелектуальним капіталом на підприємстві?

2 Яким чином інтелектуальний капітал може вивільняти інші види капіталу?

Питання для самостійного вивчення

1 Бенчмаркінг.

2 Праці П. Друкера в галузі економіки знань.

Практичне заняття 14

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ

Питання для обговорення

1 Управління знаннями.

2 Фактори, що впливають на управління знаннями.

3 Стратегії управління знаннями.

Питання для перевірки знань

1 Які ви знаєте нові принципи і методи управління в інформаційній економіці?

2 Наведіть приклади стратегій ефективного формування та використання знань на підприємстві.

Питання для самостійного вивчення

1 Рух знань.

2 Формування організаційної культури.

3 Мотивація обміну знань між співробітниками.

Практичне заняття 15

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Питання для обговорення

1 Актуальні напрями наукових досліджень.

- 2 Особливості наукового дослідження.
- 3 Організація наукових досліджень на підприємствах.

Питання для перевірки знань

- 1 Які ви знаєте види наукових робіт?
- 2 Визначте етапи проведення наукових робіт.
- 3 Яким чином здійснюється організація науково-дослідної діяльності на підприємстві?

Питання для самостійного вивчення

- 1 Венчурні підприємства.
- 2 Правила оформлення наукових досліджень.

Практичне заняття 16

ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСФЕРУ ЗНАНЬ

Питання для обговорення

- 1 Трансфер знань.
- 2 Трансфер технологій.
- 3 Трансфер інновацій.

Питання для перевірки знань

- 1 Яким чином може здійснюватися організація процесу трансферу знань?
- 2 Визначте учасників процесу трансферу знань.

Питання для самостійного вивчення

- 1 Міжнародне співробітництво в галузі новітніх досягнень науки та техніки.

Контрольні питання

- 1 Аналіз і класифікація знання.
- 2 Дані, інформація і знання.
- 3 Типології знання.
- 4 Комунікаційні процеси та знання.
- 5 Організаційний контекст знання: концепції й моделі.
- 6 Створення організаційного знання. Організаційні процеси, пов'язані зі знанням.
- 7 Документування знань. Документовані й недokumentовані знання в організаціях.
- 8 Організаційна пам'ять і процеси навчання.
- 9 Культура обміну знаннями в організації.
- 10 Проблема об'єктивності знань.
- 11 Роль комунікативних процесів організації у практиці менеджменту знань.
- 12 Поняття інтелектуального капіталу.
- 13 Принципи обліку інтелектуального капіталу.
- 14 Основні підходи до оцінювання інтелектуального капіталу.
- 15 Програма оцінювання інтелектуального капіталу.
- 16 Показники для виміру інтелектуального капіталу.
- 17 Нарощування основних позицій інтелектуального капіталу.
- 18 Співвідношення знань та інноваційних процесів в організації.
- 19 Фактори виникнення інноваційної ситуації.
- 20 Види забезпечення інноваційних процесів.
- 21 Сприйняття і позиціонування інновації.
- 22 Внутрішні та зовнішні знання для інновацій.
- 23 Співвідношення понять і підходів управління знаннями та менеджменту знань.
- 24 Основні види управління знаннями на практиці.
- 25 Забезпечення комунікативних процесів управління і менеджменту знань.
- 26 Програми з управління знаннями.
- 27 Процеси передачі знань.
- 28 Фактори ефективності в управлінні знаннями.
- 29 Мотиваційні фактори обміну знаннями в організації.
- 30 Основні принципи побудови комунікативних процесів в організаціях, що базуються на знаннях.
- 31 Інформаційні технології управління знаннями в організаціях.
- 32 Інтелектуальні технології управління знаннями.
- 33 Вітчизняні й закордонні підходи до менеджменту знань і управління знаннями.
- 34 Різні трактування понять «інформація» та «знання».
- 35 Створення передумов для появи інновацій.
- 36 Культура обміну знаннями в організації.
- 37 Зв'язок процесів навчання в організації й інновацій.
- 38 Психологічне забезпечення інноваційних процесів.
- 39 Види недokumentованих знань в організаціях.
- 40 Сучасні тенденції в управлінні знаннями.

Список рекомендованої літератури

1. Андрусенко Т. Методики аудита знаній / Т. Андрусенко // Корпоративные системы. - 2007. - № 1. - 2007. - С. 27 - 31.
2. Андрусенко Т. Организационная культура в контексте управления знаниями / Т. Андрусенко // Корпоративные системы. - 2006. - №5. - 2006. - С.47-51.
3. Андрусенко Т. Стратегия управления знаниями предприятия / Т. Андрусенко // Корпоративные системы. - 2007. - № 3. - С. 10 - 13.
4. Артёмова В.Я. Экономика знаний в документах международных организаций / В.Я. Артемова // Наука та наукознавство. - 2005. - № 2. - С. 24 - 31.
5. Бакаев А.А. Методы организации и обработки знаний / А.А. Бакаев, В.И. Гриценко, Д.Н. Козлов. – К. : Наукова думка, 1993. - 148 с. – 62.
6. Балабанова Н. Суспільство знань та інновацій : Шлях до майбутнього України / Н. Балабанова. - К. : Арістей, 2005. - 104 с.
7. Балашов В. Образование как источник знаний / В. Балашов // Проблемы теории и практики управления. - 2008. - № 12. - С. 108-115.
8. Бутнік - Сіверський О. Раціоналізаторство - складова інноваційної діяльності в умовах розвитку економіки знань / О Бутнік - Сіверський // Інтелектуальна власність. - 2007. - № 8. - С. 41 - 50.
9. Варламова З. Концептуальная модель управления знаниями в организации / З. Варламова // Проблемы теории и практики управления. - 2007. - № 5. - 2007. - С. 51 - 59.
10. Воронкова А.Е. Построение модели управления знаниями предприятия / А.Е. Воронкова, Р. Вечерковски // Актуальні проблеми економіки. - 2005. - №1. - С.147-154.
11. Гапоненко А.Л. Управление знаниями. – М.: ИПК госслужбы, 2001. – 52 с. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.koism.rags.ru/publ/indiv/07.php>
12. Геец В. Характер переходных процессов в экономике знаний / В.Геец // Экономика Украины. - 2004. - № 4. - С. 4 - 14.
13. Геец В. Характер переходных процессов в экономике знаний. Окончание / В. Геец // Экономика Украины. - 2004. - № 5. - С. 4 - 13.
14. Глухов В.В. Экономика знаний : учебное пособие / В.В. Глухов, С.Б. Коробко, Т.В. Маринина. – СПб.: Питер, 2003. – 528 с. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.takebooks.com
15. Годованець Л.І. Система планування на основі структури знань / Л.І. Годованець, О.П. Кучеров // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 10. - С. 25 - 30.
16. Грінберг Р. Держава в економіці знань / Р. Грінберг // Економіка України. - 2008. - № 10. - С.28 - 39.
17. Дідик В.І. Економіка знань як складова стратегічного потенціалу регіонів / В.І. Дідик // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. - 2008. - Випуск 26. - С. 74-78.
18. Довгань Л.Є. Інноваційні підходи до генерування новітніх знань та управління ними: [Розглянуто питання генерування новітніх знань персоналу підприємства та

- управління ними] / Л.Є. Довгань, Н.О. Сімченко // Проблеми науки. - 2005. - № 7. - С. 47 - 51.
19. Ефимов В.В. Управление знаниями : учеб. пособие / В.В. Ефимов. – Ульяновск : УлГТУ, 2005. – 111 с. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://window.edu.ru/window_catalog/files/r26402/_5.pdf
 20. Жураковська І.С. Управління знаннями як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства в інформаційному суспільстві / І.С. Жураковська // Проблеми науки. - 2007. - № 7. - С. 24 - 28.
 21. Журнал «Корпоративный менеджмент» – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.cfin.ru
 22. Журнал «Креативная экономика». – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.creativeconomy.ru
 23. Закон Украины «Об Основных основах развития информационного общества в Украине на 2007—2015 года» (от 9 января 2007 года № 537—V).
 24. Иванова В.В. Тенденції зростання ролі освіти й інформації у формуванні знань на сучасному етапі розвитку економіки / В.В. Иванова // Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 11. - С. 62-69.
 25. Клепко С.Ф. Наукова робота і управління знаннями : навчальний посібник / С.Ф. Клепко. – Полтава : ПОІППО, 2005. – 210 с.
 26. Корсак К. Освіта, наука й економіка знань: Деякі аспекти стратегії розвитку нашого національного освітньо - наукового комплексу в умовах прискорення переходу до суспільства знань та економіки знань / К. Корсак // Науковий світ. - 2004. - № 5. - С. 2 - 4.
 27. Крапивний І.В. Роль організаційних інновацій у формуванні економіки знань / І.В. Крапивний // Механізм регулювання економіки. - 2005. - № 3. - 2005. - С. 81 - 89.
 28. Крапивный И.В. Стратегия развития высшего экономического образования в условиях формирования "экономики знаний" / И.В. Крапивный, Н.М. Нилова // Механізм регулювання економіки. - 2005. - № 2.- С. 80 - 86.
 29. Крыштафович А.Н. Управление знаниями / А.Н. Крыштафович - перспективное направление менеджмента// Менеджмент в России и за рубежом. - 2003. - № 1. - С. 42 - 51.
 30. Курс лекцій з дисципліни «Економіка та управління знаннями» / Укладач Ю.М. Мельник. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 147 с.
 31. Кучеров О. Місце знань в інформаційній економіці / О. Кучеров // Актуальні проблеми економіки. - 2003. - № 10. - С. 158 - 178.
 32. Кучеров О.П. Використання управління знаннями для розвитку науково-технічного прогресу в сільському господарстві / О.П. Кучеров // Актуальні проблеми економіки. - 2006. - № 10(64). - С. 115 - 123.
 33. Лапин Н. Целенаправленное воплощение знаний в инновациях / Н. Лапин // Проблемы теории и практики управления. - 2008. - № 6. - С.105 - 114.
 34. Матвеева О. Управление знаниями как технология достижения цели/ О. Матвеева // Высшее образование в России. - 2008. - № 9. - С. 106 - 109.
 35. Матвіїв М.Я. Маркетинг на ринку знань : автореф ... д-ра. екон. наук, спец.: 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної

- діяльності) / М.Я. Матвійв. - Маріуполь : МОН Укр-ни Приазовський держ. техн.ун-т, 2009. - 40 с.
36. Мельник Л.Г. Экономика и информация: экономика информации и информация в экономике : Энциклопедический словарь / Л.Г. Мельник. – Сумы : ИТД «Университетская книга», 2005. – 384 с.
37. Мельник О.Л. Інформаційне суспільство та суспільство знань - становлення та розвиток понять / О.Л. Мельник // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний університет". Серія Філософія. Психологія. Педагогіка. - 2007. - № 2 (20). - С. 57- 60.
38. Мельник Л. Г. Экономика информации и информационные системы предприятия: Учебн. пособие. / Л. Г. Мельник, С. Н. Ильяшенко, В. А. Касьяненко — Сумы : ИТД «Университетская книга», 2004. — 400с.
39. Мельник Л.Г. Информационная экономика / Л.Г. Мельник. — Сумы : ИТД «Университетская книга», 2003. — 288с.
40. Менеджмент знаний: подход к внедрению. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.management.com.ua/hrm/hrm051.html>
41. Мойсеєнко І.П. Нові організаційні структури в економіці знань / І.П. Мойсеєнко // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. - 2005. - № 547. - С. 328 - 334.
42. Мэггс П.Б. Интеллектуальная собственность / П.Б. Мэггс, А.П. Сергеев. – М.: Юристъ, 2000.- 400 с.
43. Мясоедова Т.Г. Управление знаниями как функция деятельности организации /Т.Г. Мясоедова, Р.О. Шевченко // Менеджмент в России и за рубежом. - 2007. - № 5. - С. 110 - 117.
44. Наумов А.Н. Системы управления базами данных и знаний / А.Н. Наумов, А.М. Вендров, В.К.Иванов ; под ред. А.Н. Наумова. - М. : Финансы и Статистика, 1991. - 352 с.
45. Оноприенко М.В. Управление знаниями в научной организации / М.В. Оноприенко // Наука та наукознавство. - 2008. - № 3. - С. 67-75.
46. Основи методичних знань : навчальна програма для студентів педагогічних вищих навчальних закладів(освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр"). - К. : Освіта України, 2006. - 24 с.
47. Павленко Ю. Наука и научный потенциал как источник знаний: организация и управление НИОКР / Ю. Павленко // Проблемы теории и практики управления. - 2008. - № 11. - С. 107 - 120.
48. Пан Л. Концепція управління знаннями як новий напрям менеджменту організацій / Л. Пан, Н. Сисенко, О. Абрамович // Наукові записки. Т. 30. Економічні науки. - 2004. - С. 97 - 102.
49. Портал iTeam – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iteam.ru
50. Постановлений Верховной Рады Украины 1 декабря 2005 года № 3175—IV «О рекомендациях Парламентских слушаний по вопросам развития информационного общества в Украине».

51. Постановлений Верховной Рады Украины от 27 июня 2007 года № 1244—V «О Рекомендациях парламентских слушаний на тему «Национальная инновационная система Украины: проблемы формирования и реализации»
52. Рябошлик В. Неоднорідна економіка (нові основи економічних знань) / В. Рябошлик // Економіст. - 2008. - № 3. - С. 21 - 25.
53. Рябошлик В. Неоднорідна економіка (нові основи економічних знань) : публікація 3 / В. Рябошлик // Економіст. - 2008. - № 9. - С. 71 - 74. - Бібліогр. в кінці ст.. (початок - див. " Економіст" № 12-2007, стор. 18).Свіженко В. На шляху до економіки знань: У вересні 2007 року була затверджена Урядом Державна програма прогнозування науково-технологічного розвитку на 2008-2012 роки / В. Свіженко // Освіта України. - 2008. - № 36. - 16 травня. - С. 2.
55. Сингаївська А.М. Економіка знань та освіта: філософський контекст / А.М. Сингаївська // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний університет". Серія Філософія. Психологія. Педагогіка. - 2007. - № 1(19). - С. 29 – 33.Системы управления базами данных и знаний /А.Н. Наумов, А.М. Вендров, В.К.Иванов ; под ред. А.Н. Наумова. - М. : Финансы и Статистика, 1991. - 352 с.
57. Сичова Н. Стратегія управління знаннями як запорука успіху організації / Н. Сичова // Економіст. - 2006. - № 12. - С. 48 - 51.
58. Смирнова В. Корпоративная культура - ключевой фактор в управлении знаниями / В. Смирнова, Ю. Воскресенская // Проблемы теории и практики управления. - 2008. - № 12. - С. 102-107.
59. Смирнова В. Процессы функции управления знаниями / В. Смирнова // Проблемы теории и практики управления. - 2008. - № 8. - С. 98 - 109.
60. Сообщество менеджеров E-xecutive – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.e-xecutive.ru
61. Социально-экономические проблемы информационного общества / под редакцией д.э.н., проф. Л.Г. Мельника. — Сумы : ИТД «Университетская книга», 2005. — 430с.
62. Стрижак А.С. Сучасна система управління знаннями на підприємстві / А.С. Стрижак, С.Ю. Бараник // Тези доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту "Економічні проблеми сталого розвитку" : 17-25 квітня 2007р. - Суми : Вид-во СумДУ, 2007. - Т.3. - С. 128 - 129.
63. Сумец Р. Какими знаниями должен обладать маркетолог - сегодняшний выпускник вуза? / Р. Сумец // Маркетинг и реклама. - 2007. - № 1.- январь. - С. 46 - 47.
64. Тихомиров Ю. Правовые основы управления знаниями / Ю. Тихомиров // Проблемы теории и практики управления. - 2008. - № 8. - С. 110 - 121.
65. Управление знаниями - перспективное направление менеджмента. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.dis.ru/manag/arhiv/2003/1/9.html>
66. Федулова Л. І. Проблеми розвитку економіки знань в контексті вступу України до ЄС / Л.І. Федулова // Актуальні проблеми економіки. - 2005. - № 4.- С. 104 - 117.
67. Федулова Л.І. Концепція інтелектуального капіталу в системі економіки знань / Л.І. Федулова // Проблеми науки. - 2006. - № 3. - С. 34 - 39.

68. Хомин О.В. Интеллектуальне підприємництво як форма становлення економіки знань : автореферат... канд. екон. наук : 08.00.01 - економічна теорія та історія економічної думки / О.В. Хомин. - Х. : Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2007. - 18 с.
69. Черпак А.Є. Забезпечення розвитку та самооновлення організації на основі концепції управління знаннями / А.Є. Черпак // Управління розвитком: збірник наукових статей Харківського національного економічного університету. - 2006. - № 7 (спецвипуск). - С. 174-176.
70. Чесноков А. Применение информационных технологий в управлении знаниями / А. Чесноков // Проблемы теории и практики управления. - 2008. - № 9. - С. 117 - 126.
71. Шерешева М.Ю. Соотношение понятий "информационная экономика" и "экономика знаний" / М.Ю. Шерешева // Вестник Московского университета. Серия Экономика. - 2008. - № 5. - С. 24-31.